

Spotkanie 4: „Studium Słowa Bożego”

1. Porównanie fragmentów z różnych Ewangelii. Przeczytajmy uważnie kilka przykładowych tekstów z różnych ewangelii synoptycznych. Zwróćmy uwagę na to, co wspólne i to, co różne. Zastanówmy się, jak to co wspólne wyraża centralną myśl danego fragmentu, a na co mogą wskazywać różnice.

a. Mk 12,41-44 / Łk 21,1-4. Która wersja jest dłuższa? Jakie szczegóły pomija krótsza wersja? Dlaczego w dłuższej wersji pewne słowo zostało wyjaśnione? Jaki to może mieć związek z odbiorcami tej konkretnej ewangelii?

b. Mk 11,12-14; 20-25 / Mt 21,18-22. Czym się różnią te dwie wersje? Jak rozumiałbyś słowo „natychmiast” z wersji Mateusza, gdybyś nie czytał wersji Marka? Przeczytaj teraz Łk 13,6-6 i 17,6. W jaki sposób ten sam materiał źródłowy (tj. oryginalna wypowiedź Jezusa) jest różnie zaprezentowana u różnych ewangelistów? Z jakim głównym tematem wiąże figowiec Mateusz? (warto popatrzeć na kontekst wcześniejszy i kolejne fragmenty) A Marek? A Łukasz? Co na temat modlitwy dodaje Marek?

c. Mk 9,9-13 / Mt 17,9-13. Która wersja ma więcej szczegółów? Które szczegóły mogą mieć związek z własną koncepcją ewangelisty? Co chce dać do zrozumienia, wskazując na nie?

d. Mk 14,43-52 / Mt 26,47-56 / Łk 22,47-53. Porównując te fragmenty, znajdziemy dużo różnych szczegółów. Spróbujmy je wymienić. Wyobraźmy sobie teraz tę sytuację. Kto był jej świadkiem? Jaka była wtedy atmosfera? Kto mógł słyszeć i widzieć wszystko, co tam się działo? Skąd jeden ewangelista mógł znać szczegóły, których nie znał inny? Jakie jest przesłanie słów Jezusa w każdej z relacji?

2. Studium fragmentu Mk 2,1-12. Perykopa ta zawiera główne tematy Ewangelii Marka. Przeczytajmy ją i spróbujmy odnaleźć to, co może odnosić się do:

- Królestwa Bożego • Jezusa jako Syna Bożego • Tajemnicy prawdziwej tożsamości Jezusa •
- Niezrozumienia Jezusa przez odbiorców • Sensu cudu

Jakie informacje dotyczące zwyczajów, ludzi miejsca, geografii itp. byłyby użyteczne dla lepszego zrozumienia tego fragmentu? Np. kim są faryzeusze? Jaki jest ich stosunek do prawa? Co myśleli na temat związku choroby z grzechem? Jak zbudowane były domy w Izraelu? Gdzie jest i jak wygląda Kafarnaum? Jakie jeszcze cuda miały miejsce w Kafarnaum? Jaki to może mieć związek z „tłumem”? Jaki był skutek wcześniejszych cudów Jezusa w tej okolicy i czy prośby Jezusa o nierozpowiadanie o cudach były skuteczne?

Przeczytajmy teraz komentarz do tego tekstu (z Katolickiego Komentarza Biblijnego) – uwaga, ważne, aby nie czytać tego komentarza, zanim sami nie spróbujemy odpowiedzieć na powyższe pytania:

Pierwsza relacja łączy uzdrowienie (2,1-5a.10b-12) z debatą prowadzoną przez Jezusa z uczonymi w Piśmie (2,5b-10a). Celem owego zestawienia (podobnie jak w 1.21-28) było wykazanie, że Jezus jest potężny w słowie i czynie: posiadana przez niego moc przebaczenia grzechów zostaje potwierdzona mocą do uzdrowienia paralityka. Pierwsi chrześcijanie mogli powoływać się na ten tekst, by uzasadnić swoje twierdzenie o odpuszczaniu grzechów przez Jezusa. 1. w domu: Wydaje się, że Markowi chodziło o podkreślenie, iż Jezus korzystał z domu Piotra w Kafarnaum (zob. 1,29.33) jako "bazy wypadowej". 2. nawet przed drzwiami nie było miejsca: Obraz podobny do przedstawionego w 1,33. On głosił im naukę: Użycie słowa *logos* w znaczeniu "słowa" potwierdza, że wyraz "on" w 1,45 odnosi się do Jezusa, bowiem jednym z jego zadań było rozgłaszanie "słowa" (*diaphemizein ton logon*). 3. którego niosło czterech: Ponieważ paralytyk nie mógł chodzić, potrzebował pomocy, by dotrzeć do Jezusa. Słowa „ich wiarę” (2,5) sugerują, że to owych czterech podjęło decyzję przyniesienia paralytyka do Jezusa. Czy "czterema" byli Piotr, Andrzej, Jakub i Jan (zob. 1,16-20.29.36) 4. odkryli dach: Czterej mężczyźni weszli na dach zewnętrznymi schodami, które znajdowały się w każdym palestyńskim domu (zob. 13,15). Dach wykonany był z drewnianych belek pokrytych słomą i mułem; nietrudno było zrobić w nim otwór. 5. widząc ich wiarę: Słowa te odnoszą się najwyraźniej do czterech mężczyzn, którzy zadali sobie tyle trudu, by przynieść sparaliżowanego do Jezusa, chociaż "ich"

może obejmować także paralytyka. rzekł do paralytyka: Podobne słowa występują w 2,10b, jednak następująca później wypowiedź jest bardziej spójna z 2,1-4. Synu, odpuszczają ci się twoje grzechy: Słowo "synu" wyraża czułość. Autorytatywne oznajmienie przebaczenia grzechów mogło nie być zgodne z rym, co pragnęli usłyszeć paralytyk i jego przyjaciele (zob. 2,10b-12). Połączenie opowieści o uzdrowieniu (2,1-5a.10b-12) ze sporem z uczonymi w Piśmie (2,5b-10a) prowadzi do powiązania choroby z grzechem - związku, który Jezus odrzuca w innych fragmentach (zob. Łk 13,1-5; J 9,2-3). 6. kilku uczonych w Piśmie: Uczeni w Piśmie (zob. 1,22, gdzie postać Jezusa jest przeciwstawiona uczonym w Piśmie) są pierwszą z pięciu grup oponentów Jezusa przedstawionych w 2,1-3,6. 7. On bluźni: W kilku fragmentach ST (Wj 34,6-7; Iz 43,25; 44,22) czytamy, że tym, który przebacza grzechy, jest Bóg. Zgodnie z logiką uczonych w Piśmie (choć oni sami nie powiedzieli tego wprost; zob. 2,6.8), przypisywanie sobie przez Jezusa prawa do przebaczenia grzechów może zostać uznane za bluźnierstwo. Wiązało się to z pośrednim przypisaniem sobie przez Jezusa Bożego autorytetu - co bez zastrzeżeń przyjmowali pierwsi chrześcijanie, którzy czytali Ewangelię Marka. 9. Cóż jest łatwiej: Z pewnością łatwiej jest powiedzieć, że jego grzechy zostały odpuszczone (bowiem nie można empirycznie potwierdzić prawdziwości tych słów), niż kazać mu wstać i chodzić (co mogło zostać natychmiast zweryfikowane empirycznie). W tej złożonej relacji zawartej w 2,1-12 uzdrowienie pełni rolę potwierdzenia ogłoszonego przez Jezusa odpuszczenia grzechów. 10. Syn Człowieczy: Tytuł ten jest często stosowany w Ewangelii Marka (2,28; 8,31.38; 9,9.12.31; 10,33.45; 13,26; 14,21.41.62), lecz każdy przypadek musi być rozpatrywany oddzielnie, ponieważ określenie *ho hyios tou anthropou*, "Syn Człowieczy", spełnia wiele funkcji. W tym kontekście musi się odnosić do ziemskiego Jezusa, będącego reprezentantem Boga (zob. 2,7), nie zaś do ludzi w ogóle czy do postaci eschatologicznej. *rzekł do paralytyka*: Podobny zwrot występuje w 2,5a; Marek powraca w ten sposób do opowieści o uzdrowieniu, którą rozpoczął w 2,1-4. 11. *Wstań, weź swoje łoże*: Uzdrowienie paralytyka jedynie mocą wypowiedzianych słów potwierdza autorytatywny charakter przebaczenia grzechów, które Jezus ogłosił w 2,5b-10a. 12. *Zdumieli się wszyscy*: Typowe zakończenie opowieści o cudzie, opisujące reakcję tłumu. Słowo "wszyscy" oznacza również uczonych w Piśmie (2,6) - co jest kolejnym dowodem na to, że perykopa została złożona z 2,1-5a.10b-12 oraz wstawki 2,5b-10a. W Markowym kontekście powodem zdumienia tłumu była zarówno uzdrowicielska moc Jezusa, jak i przyznawanie sobie przez niego prawa do odpuszczania grzechów.

Czy komentarz ten potwierdza nasze zrozumienie tekstu? Jakie nowe informacje wnosi?

Spróbujmy teraz wyciągnąć bardziej ogólne wnioski na temat studiowania Biblii (a w szczególności: Ewangelii).

- Jaka wiedza ogólna jest przydatna do zrozumienia danego tekstu?
- W czym może pomóc wiedza o konkretnej księdze, jej autorze, środowisku, adresatach itp.?
- Jakie pytania powinniśmy sobie zadawać, aby dogłębnie zrozumieć tekst?
- Dlaczego zestawienie danego tekstu z innymi tekstami pomaga w zrozumieniu?
- W czym może nam pomóc skorzystanie z komentarza biblijnego?

3. Zadanie domowe: przeczytać całą Ewangelię Łukasza.